

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, v torek, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejeman, za avstro-ogerske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četrt leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četrt leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četristopne petistopne vrste 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampilj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. št. 220.

Opraviništvo, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. št. 229

V Mariboru, 26. aprila.

Prejeli smo sledeče pismo s pooblaščenjem da ga objavimo:

Gospod vrednik!

Moja in Šumanova pravda je Vam in narodu slovenskemu uže nekoliko znana in Vi ste uže sami v svojem visokocenjenem listu svoj sod o najinem odpravljenju iz Maribora na jako častni za naju način izrekli. Ako Vam sedaj v odprtem pismu pišem, o katerem želim, da bi ne prodrlo samo v resno in temeljito posvetovanje naših narodnih krogov nego i v učiteljski stan sploh in v prijazno nam novinarstvo (kolikor in kjer ga kaj na svetu imamo), delam to iz razlogov, katerih važnost je tako vsakemu državljanu kakor posebno avstrijskemu Slovanu očitvidna in jako tehtna. Kajti se bodete iz sledečih vrstic osvedočili, da v meni in Šumanu nij samo avstrijsko slovanstvo, nego i avstrijsko državljanstvo jako čutno vsekano in jako globoko ranjeno.

Gospod vrednik! Jaz sem do zdaj v javnosti molčal in molčal najbolj zato, ker navzdor vsem svojim prizadevanjem nisem svojih gospodsk mogel k temu nakloniti, da bi bil zvedel, zaradi česa prav sva jaz in Šuman kaznovana. Na dvojno mojo pismeno prošnjo, naj se proti meni disciplinarna preiskava naroči, ako sem kaj pregrešil, in naj mi se prilika da, zaslišanemu biti in zagovarjati se, nisem dobil nobenega pismenega odgovora, nego ustno se mi je povedalo in večkrat ponovilo: „Vi ničesar niste zakrivali niti prestopili; zatore Vas ne moremo v disciplinarno preiskavo deti;“ in takó so se gospodske mojih prošenj iznebevale. Nijeden mojih nastavnikov (predstavljenih) od ravnatelja mariborskega počenši do osebe g. ministra Stremeyer-ja sama mega minijvobraz kakove moje pregrehe očital, da! hvalili so me celó zagotavljaje me, da nisem ničesar pregrešil; kajti kar je mnogobe-

sedni inšpektor g. Wretschko k meni govoril, ne smeje se k resnim pogovorom šteti. In kedar sem jih zavračal vprašaje, kako je tedaj mogoče, da sem kaznovan, majali so z ramami in molčali. Tako sem bil kaznovan ne vedé, kaj bi bil zagrešil.

Stoprv te dni sem iz gotovega vira, katerega Vam ne bodem prikrival, zvedel, v čem sestoji po mnenji g. ministra Stremeyer-ja moja (in gotovo tudi Šumanova) pregreha. Predsednik višega soda v Gradci, g. dr. vitez Waser, kateri je imel prav zaradi mene z g. ministrom pogovor (g. Waser tega nij storil niti na mojo prošnjo niti kakor da bi on bil moj prijatelj ali pa jaz jegov, nego z ozirov na roditelje moje žene, s kterimi ima staro zvezo in prijateljstvo), g. dr. vitez Waser tedaj je razodel meni in mojim „pravi“ vzrok. G. minister Stremeyer mu je razkril, ka jaz nisem sicer ničesar pregrešil, tudi v politiki ne, nego da mene zavoljo tega ne more na „nemškeje gimnaziji v Mariboru pustiti, ker jo preveč slovenim („weil er das deutsche Gymnasium in Marburg zu viel slovenificirt“). In ko jaz tirjam razjasnila slednjih besed, reče mi g. dr. vitez Waser, ka „jaz pri podučevanju preveč slovensčino v mes vtikam t. j. preveč s pomočjo slovenskega jezika nauke razlagam.“ —

To je tedaj (po besedah g. ministra Stremeyer-ja in jegovega posrednika g. dr-ja viteza Waserja) moja krivda. Onim, kateri mojih okolščin ne poznajo, bodi najpreje povedano: 1) da sem jaz v Maribor navlaš za latinski, grški in slovenski jezik (kar moj dekret poudarja) k gimnaziji poklican bil, in da te nauke uže peto leto tu učim; 2) da sem jaz po odločnih najviših zakonih in ukazih ministerskih leta 1860. v nižih razredih, najpre v I. in II. latinščino in nemščino s pomočjo slovenskega jezika Slovence učil in učiti moral, ako bi tudi ne bi bil sam hotel; 3) da jaz zavoljo tega po-

dučevanja, katero je v sedanjih razmerah v marib. gimnaziji edino mogoče in zakonito, nikdar nisem bil od katerega koli mojih predstavljenih posvarjen, premda je sin g. ravnatelja Gutscherja dve leti pod menoj se učil.

Gospod vrednik! Jaz sicer ne vem, koliko prepričevalnosti ima ta vzrok g. ministra Stremeyer-ja v Vaših očeh, in sodite li Vi v resnici, da je ta moja „pregreha“ tolikej mojej nevolji in kazni pravi vzrok; no prepuščaje to sôdbo Vam in ne narivaje Vam nikakovih svojih osebnih nagledov prehajam k dovedom in k nasledkom, ktere ima na vse strani moja (in Šumanova) stvar, in jaz bi srčno želel, da bi ti moji dovedi (zaključki) iz moje (in Šumanove) kazni v resni pretres se jemali.

Gospod vrednik! Prvi faktum pri vsej najinej pravdi je: da sva jaz in Šuman brez vse preiskave, da! celó brez dolženja kakovih zakonitih prestopkov kaznovana. Šče več! G. minister Stremeyer in jegovi organi na Dunaji, najpre dvorski svetnik g. dr. Ad. Fieker, kakor tudi posrednik ministrov v tej zadevi, gosp. dr. vitez Waser, vsi ti so mene zagotavljali: „ka jaz ničesar nisem pregrešil in prestopil, zaradi česa bi me mogli v preiskavo deti.“ Jaz (kakor tudi g. Šuman) sva tedaj nedolžna, kaznovana samo po samovolji in po trmi g. ministra Stremeyer-ja, kateri najino nedolžnost v vseh drugih ozirih razve „slovenjenja gimnazije“ sam pripoznava. Jaz vprašam sedaj: kakovo javno varnost uživa v Avstriji c. kr. učitelj na kakej gimnaziji, ako ga minister brez vseh pregreškov, da! celó z zagotavljanjem jegove nedolžnosti kaznuje? Šče več! Po besedah g. ministra Stremeyerja, priobčenih meni po g. dr. vitezu Waserji sem jaz prav zato kaznovan, ker sem se pri podučevanju slovensčine posluževal, tedaj viših ukazov in naredeb se držal! Jaz torej vprašam: Kakovo državno varnost uživa v Avstriji c. kr. učitelj, kateri se

Listek.

Pisma iz Rusije.

(Piše prof. dr. Celestin.)

I.

No stránnoe délo: srédi Rossii ja počti ne uvidál Rossii.

Gógolj, ispoved ávtora.

Naj bode! Nečem, da bi mi dalje očital, zakaj ti iz srca Rusije ne pišem nič o njej. Ne misli, praviš, preveč, kaj bi pisal, piši naravnost, kar vidiš, slišiš, bereš. Če res meniš, da te bodo zanimala črtice iz ruskega provincijalnega življenja, če te ne straši nadpis iz Gogolja, ki ne obeta posebnega človeku, ki želi seznaniti se s tukajšnjim življenjem: naj bode, pisaril ti bodem sem ter tje.

Najprej naj ti opomnim, da je naše mesto Vladimir po železnici jedva sedem ur od Moskve, vendar tu nij sledu, da je stolica tako blizu. Jedva ti potonejo izpred oči zlate kuplje in križi moskovskih cerkvá, pred toboj se razgrinja večna enoobrazna, dolgočasna ruska ravnina. Izprva se prikaže sem ter tam kaka „dača“ z ograjenim vrtecem, sredi smrekovega mladega lesa ali sredi njiv. Tu po letu gospoda oddihuje: kupei, činov-

niki, vsak, kdor more ubežati iz razkaljene, s tem, tujeu neprijetnim duhom napolnene „matere Moskve“, ki ga z nasmehljajem imenujejo domači ruski duh.

Skoro mine tudi to, in pred toboj je že znana ruska panorama, ki celo ruskega napolnuje z nekako žalostjo: jetičen les, močvirje, potem njive, in med njimi vasi. Vse je molčeče, celo po leti zdi se ti gozd nem, žita stoje mirno, loke so nekako pokojno-mehko zelene, in rodi se ti v duši nepokoj in želiš si vetra, da bi zašumel po spečem lesu, da bi oživela široka polja. In vasi? Žalosten je pogled nanjo: kup ubogih lesenih hišic deloma nagnovših se na stran, pogostoma samo na pol kritih, med njimi še bolj ubogi hlevi, nikjer ni drevesca okolo hišice, to je ruska vas.

Izmed koč se navadno ena ali dve odlikujejo, hiša staroste in kakega najbolj energičnega vaščana. Prvi je gospod v vasi, pobira davek, in če kdo neče ali ne more plačati, on ga šiba časi, dokler se mu ljubi. Da mu v žepu neredko ostaja tuja kopejka, nij težko uganiti. Originalno je ime, ki ga je dal ruski kmet drugemu gospodu v vasi, imenuje ga kulak, t. j. pest. Ne nosi zastonj takega imena: on začinja navadno z malega, posojuje denarje za strašne obresti, ali seme v dolg

daje ali „vodko“, in s polnim hladnokrvjem izmolze svojega brata. No o ruski srenji, ki je posebno zunaj Rusije dobila skoraj veljavo ideala nekaterih socialistov, drugi pot.

Pišes mi, da bi ti opisoval posebno ljudi. Moram ti povedati, da je ta nalog precej težek. Velikorus je navadno resen in nerazgovoren, vidi se, da se boji, da bi mu ne ušla besedica, ki bi mu mogla škoditi. Opazil sem to skoraj prvi dan, ki sem ga preživel med čistimi „ruskimi“, in potrjuje se mi ta opazka zmerom bolj pri ljudeh raznih stanov. Ta nevesela črta velikoruskega značaja je rezultat zgodovinskega življenja tega naroda, v katerem se vleče od prvih knezov do osvobojenja kmetov in nekoliko še dalje ena rudeča nit, podavljjenje individualnosti. Individualizem se sme imenovati črta slovanskega značaja, vidimo ga v zgodovini vseh plemen, in pač se ne motijo ti naši zgodovinarji, ki mu pripisujejo naše brezsilije v prošlosti, našo v primeri z mnogimi milijoni Slovanov tako vidno slabost v sedajnosti, in v njem vidijo eno iz najvažnejših ovir k bolji prihodnosti.

Ruski knjezi, posebno pa moskovski, so se surovo konsekvantnostjo izkorenjali to črto svojega naroda. Minola so stoletja, na straneh zgodovine

naročitih c. kr. ukazov pri svojem šolskem delovanju drži? ako se učitelj prav za to kaznuje, ker je svojo dolžnost in ukaze državne izpolnjeval?

Na dalje sem dolžen povedati, kako močno mene kazen prestavljenja zadeva. Da sem svoje mesto pri mariborski gimnaziji dobil, delal sem navlašč skušnjo iz slovenščine za celo gimnazijo, ker je ta stolica s pristavkom bila razpisana, da mora kandidat poleg latinščine in grščine tudi za slovenščino potrjen biti. Jaz sem se temu trudu sicer mi prijetnemu, a jako dragemu podvrgel, nakupivši si dragih knjig in potrativši mnogo denarja za vožnjo na Dunaj i. t. d. Dobivšemu službo v Mariboru posrečilo se mi je, postaviti si svoje ognjišče, udomačiti se v Mariboru, prijetno in ugodno domovanje in rodbinsko življenje si osnovati. Z namenom, tu svoje dni preživeti in srečo svojo in svojih utemeljiti — moja žena je edini otrok priletnih uže roditeljev, moji lastni roditelji bivajo kakove dve uri od Maribora —, izpolnjeval sem zvesto svoje dolžnosti, delaje na znanstvenem polju, blaže mladino po svojem najboljšem znanju in po svojej najboljšej vesti, vodé jo kolikor mogoče k cilju prave človekoljubnosti, držé se strogo državnih zakonov, nikdar ne pozabivši, kakove nepravilike preté slovenskemu učitelju od vseh strani. In sedaj mi pride kakor blisek iz neba ukaz, ka bi moral „neutegoma“ vse dosedanje življenje, posle, razmere, koristi in ugodnosti zapustiti in v — Rudolfovo iti. Vrh tega sem užival celoletni odpust (razve 6tih ur na teden) v namen izdelanja latinsko-slov. slovarja. Tudi to delo bi bil moral opustiti ter v Rudolfovem v popolno službo stopiti — zato, ker sem pri podučevanju vsled zakonov slovenski jezik na pomoč jemal! Kdor moje domače razmere šče bolje pozna, ta lahko prosodi, kako mi je skoro nemogoče zapustiti svoj dom v Mariboru in preseliti se; ta tudi brž previdi, da je skrivni namen mojega prestavljenja ta, mene po nedolžno se videčem načinu iz službe pahnoti, od učiteljstva in od mladine me odpraviti, mene lepih uže sedaj dohodkov (1160 f.) lišiti in k čisto drugemu poslu in opraviu me prisiliti, za kakovo se nikdar nisem bil namenil. In vse to bi moral jaz pretrpeti, ker „nisem ničesar pregrešil niti prestopil“, samó ker sem se pri podučevanju slovenščine na svojem mestu in po zakonih posluževal! Tu se mora nehoté vsakemu človeku vprašanje vrinoti: „Za boga! je-li c. kr. učitelj svojega imetka in svoje lastnine si varen, ako mora brez uzroka, brez prestopka in brez

moskovske države je napisano mnogo strašnih djani, in ne samo Ivanu Groznemu je bila človeška kri cement pri zidanju moskovskega samodržavja: in nazadnje je bil zlomljen slavjanski značaj, zlomljen bolj nego je bilo treba. Narod je izgubljal svojo voljo, odvajal se od misli, in ko maloletno dete vsega se prepustil vladi, od nje potrpežljivo prenašal gorje, od nje čakal in nekoliko dočakal bolj srečnih časov. Da je to nramno maloletstvo, to navadno brezsmisleno blebetati za temi, ki so na vrhu, bila in je eden iz najvažnejših vzrokov, da se nekatere reforme niso hotele še dobro prijati, nekatere pa se izpolnujejo prepočasno, prepričal se bodeš, nadejam se, če boš imel potrpežljivost prebirati moja pisma.

Za sedaj pa naj ti samo še pojasnim nekoliko omenjeno nerazgovornost, in nezaupnost ruskih. Sedaj ti ena beseda pojasni čeravno ne vse vsaj mnogo: V Rusji nij samostojnih ljudi. Taka trditev se ti bode zdela morda razžaljiva, tebi, ki s takim navdušenjem pričakuješ velikih del od ruskega naroda, kadar bo prišla ura tudi nam Slovanom. Vsak gornjemu mojemu podobni izrek je resničen samo v obče, in čudno bi bilo trditi, da ni izključenij ali izjem. Najdejo se tudi tu nezavisni ljudje, in število njih se množi hitro, in daj bog, da bi skoraj izjema postala pravilo.

(Dalje prih.)

pregreška, na edino ministrovo samovolje svoj dom, svoje imetje, vse, kar si je s trdom pridelal, na mah zapustiti? More li kateri c. kr. profesor gimnazijski z veseljem in mirnovestno svoj zaslužek uživati, ako ga v trenutji lahko poženo, kamor mu nij nikdar ljubo? Ako zakoni, najprej § 98 „organizac.“ nij nego puhla fraza, ne braneča nikogar samosilja? Kdo bi mogel z mirnostjo in ljubeznijo svoje življenje, kakor sem jaz to storil, učiteljstvu posvetiti, ako ni jedne noči ne more miren in varen spati, da ga drugi den bog vé kam ne porinejo? — Jaz menim, da je to postopanje z menoj in Šumanom očitna krivica na najino državljansko pravo, po katerem sme državljan svojega imetja v državi varen in od strani države v njem obranjen biti, dokler je pošten in dokler ničesar proti zakonu ne pregreši. Da! jaz menim, da je v čisto samovoljnem, neopravičenem mojem odpravljenju iz Maribora in iz kroga mojih in mojega domovja in v eventuelnem lišenju moje službe in plače razžaljen najvišji in najprvi interes, kateri ima država kakor oblast izpolnjevali, da namreč brani vsakega državljana nasilstva in odjemanja jegove lasti, o kterege interesa zane-marjenji in preziranji največi nacionalekonom tega časa, J. St. Mill pravi, „da je ono (razve vseh drugih obsojajočih je vzrokov) žaljenje „fundamentalnega načela vsega državnega gospodarstva“ (Grundsätze der polit. Oekonomie I. Bd., I. Buch, c. 8, §. 6.) Ker je moja služba moj težko pridobiti zaslužek, tedaj moja lastnina, dokler kaj nezakonega ne storim, zato je moje prestavljenje ali eventuelno odstavljenje od mojega mesta na gimnaziji lišenje mojega imetka; po tem prestavljenju ali odstavljenju sem jaz tedaj brezpravični avstrijski državljan postal, akoravno nisem ničesar zakrivil.

Ali vzemimo, da moje posluževanje slovenščine pri podnaukovanju nij bilo zakonito, kar pa je, vprašam: Ali bi bilo nepravilno in kazni vredno, ako se na gimnaziji več kakor poluslovenske slovenski jezik na pomoč jemlje? Ali Slovenec nima niti te pravice, da se mu nauki po slovenski tolmačijo? Po katerem zakonu državnem ali šolskem mogel bi g. minister mene za takovo podučevanje kazniti? Od kedar je artik. 19. državnih osnov. zakonov prenehal biti? Od kedar je jega izpolnjevanje pregrešek postal? — Jaz menim, da je stvar ravno nasprotna: G. minister Stremeyer kakor ustavoveren minister bi moral namesto mene in Šumana ravnatelja odpraviti, ker on slovenščine nij zmožen in ker ravno on ne more niti artik. 19 o ravnopravnosti jezikov in narodnostij izvrševati niti jezikoslovskih lekcij v tem smislu v gimnaziji nadzirati in voditi, kakor jih oni najvišji ukazi o rabi sloven. jezika predpisujejo. Takó bi tirjali obstoječi zakoni kakor tudi pravednost nasproti Slovincem, kateri zakoni in ktera pravica pa se z odpravljanjem slovenskih profesorjev nogami gazi in nasilstvom zatira.

Gospod vrednik! Šče večega pomisleka vredni so pak nagledi, kateri v najvišjih krogih o mariborski gimnaziji in o Slovincih vladajo. Po teh nagledih, da ne sme profesor sloven. jezika pri poduku rabiti, je mariborska gimnazija zbrisana iz števila onih gimnazij, v katerih bi se imela Slovincem prava omika po pravem načinu podajati, ona je zbrisana iz ravnopravnih učilišč, ona je proglašena za čisto nemško, naša mladina je žrtvovana ponemčenju, ona naj bi postala gadstvo na lastnih materinih prsih. Mariborska gimnazija naj bi se po tem planu „izčistila“ slovenskih profesorjev, ona naj bi postala pritečišče nemških priseljencev iz vseh vetrov svetá; domači učitelji, ravno tako izučeni kakor nemški, a sposobnejši predavati slovenske mladini, naj bi se pošiljali po daljnem svetu, da bi se tujei v domačih službah širili. Popolno, brezobzirno ponemčenje mariborske gimnazije to je najnovejši „ordre de bataille“; popolno iztrebljenje vsega slovenskega značaja, to je nova „parola“.

Gospod vrednik! Stvar je resna in važna, ne zavoljo moje osebe, nego zavoljo groznih načel v nasilstvu zoper mene in Šumana skritih. Slovenski učitelj je izpostavljen očitnej krivici; vsaki sposobnejši slovenski profesor je v nevarnosti, brez vse krivice službo izgubiti; narodu slovenskemu, posebno štajerskemu odteguje vlada izobražene učitelje in može, kateri bi mu k izobraženju in blagostanju pomagali; Slovincem, posebno štajerskim hoče se pod različnimi pretvezani inteligencija pomenjšati, da bi se z mladino leže po volji in želji ravnalo. Gospod vrednik! Vsi ti dovodi so vredni dobrega premisleka. Kolikor se mene tiče, jaz hočem svojo pravico z vsemi zakonitimi sredstvi braniti, hočem vse pote nastopiti, kateri se mi bodo potrebni zdeli, in ne bodem nikdar nehal, svojo pravico vedno in neprenehoma tudi na najvišem mestu tirjati. Tega pa bodite prepričani, da se v tej pravdi vagajo ne samo moji in Šumanovi privatni interesi, nego i blagost vsega slovenstva, da! slovanstva avstrijskega. Kaj mislijo naši narodni krogi v tej zadevi storiti, ne vem; jaz bodem storil vso dolžnost, katero imam do sebe, do svojih, do svojega naroda in do naše uboge domovine Avstrije.

S poštovanjem Vam udani

Janko Pajk,

c. kr. profesor v Mariboru.

V Mariboru na Jurjevo 1872.

Dopisi.

Iz Ljubljane 25. aprila. [Izv. dop.]

Ker je vladno nasilje na Českem zmagalo nad pravico, bode torej nemški vladni greben rastel. Skoro za gotovo smemo tedaj pričakovati, da bode vlada poslušala priganjanje nemčurjev na Kranjskem, kateri žele, da se deželni zbor zopet razpusti in nove volitve na Kranjskem razpišejo. Sicer se nemškutarji sami ne upajo večine dobiti, ali lehkomišelnosti so dovolj zopet poskušati, ali ne bi vsaj za dva glasa več poslancev v ljubljanski deželni zbor spraviti.

Ne bode se jim posrečilo večine dobiti. Ako računajo na naše „razdvojenje“ v narodnem taborju, varajo se. Kjer gre proti Nemcem in proti vladi, tam gre za našo narodno bodočnost, tam bomo Slovenci brez razločka disciplinirani v eni vrsti stali — in hvala bogu! — naš narod je zaveden dovolj, da ve zakaj gre. Za to se novih volitev ne strašimo čisto nič. Pripravljeni bodimo na vse. Ako bode vlada še take napore delala, naši bodo še večji, ako bode hotela terorizirati, bomo tudi mi narodno moč uporabili, kajti kranjski Slovenec nij izmed tistih, ki se dajo strahovati. Torej le začnite!

Iz Prage. 24. aprila. [Izv. dop.] Volitve so pri kraji in znano Vam je, kako so se godile. Denes Vam pošljem bistvene stvari iz vloge historičnega plemstva o sestavi zapisnika volilcev v velikem posestvu.

Vloga se prvič peča z izbranimi volilci grof Schlick, knez Ferdinand Lobkovic in Venceslav grof Kavnic, katere je Koller izpustil iz zapisnika z izgovorom, da niso fizično polnoletni, in pravi: „Ta naredba je v protislovju s §. 10. volilnega reda, ki ne bi imel splošnega izraza „polnoleten“, ako bi bil hotel določiti doseženo 24. leto, temveč bi bil s številkami starost naznanil ali izrečno fizično polnoletnost tirjal. Oni §. 10. vol. r. od 26. febr. 1861. pa samo o „polnoletnih“ v obče govori, vprašanje, kdo je polnoleten, se mora torej kot čisto civilnopravno po določbah občnega državnega zakonika soditi. Drž. zak. pa v §. 252. izrečno pravi, da ima proglašanje polnoletnosti popolnem enak učinek z resnično doseženo polnoletnostjo. V mnogih slučajih, katere bi lahko z imeni navedli, je bila za polnoletne proglašeni osebam volilna pravica dana in deželni zbor je takih oseb glasove kot postavne priznal. Tudi knez Ferd. Lobkovic je

(Dalje v prilogi.)

že volil in torej je izpuščen je njegovega imena iz zapisnika volilcev samovoljno in nepostavno.“

Dalje govori vloga o velikoposestnikih, ki so bili izpuščeni kot sopoestniki. Izmed sopoestnikov sme po §. 11. vol. r. samo tisti voliti, kogar drugi pooblaste. „Torej je v odvrailnem odloku zapisana trditev, da tisti, ki katero za volitev opravičujočo graščino sam, kako drugo graščino s katerim drugim ali tretjim poseda, volilno pravico dvakrat izvršuje, neresnična, ker med sopoestniki samo tisti voli, ktere drugi pooblaste, ta pa ni, da bi moral tisti biti, ki tudi sam voli. O tem, kolik delež kateri sopoestnik imeti mora, ni v postavi nikakoršne določbe in ako namestništvo samo onim, ki polovico ktere graščine posedajo, volilno pravico daje, tedaj je to nepostavna naredba najnovejše dobe. Do sedaj je vsak sopoestnik volilno pravico imel in deželni zbor je glasove sopoestnikov vselej za veljavne priznal. Predsedništvo c. k. namestništva je samo v zapisnik od 26. marca t. l. vse sopoestnike sprejelo.“

Posebno čudno je, da je Koller c. kr. dvornemu eraru dal volilno pravico. Vsakdo vendar ve, da je dvorni erar samo oddelek državnega gospodarstva, da torej ni ne fizična ne juristična oseba. Samo državni erar v svoji skupini je juristična oseba in ves državni erar, torej ne samo dvorni erar, bi še le mogel volitveno pravico imeti, ker ima osebnost, katere dvorni erar kakor sploh nobeden oddelek državnega gospodarstva, nema.

Iz vsega pa vidimo, da Kollerja nij pri sestavljanju vodilo nobeno načelo, razen vedna skrb za večino ustavovercev. V zapisnik od 26. marca je sprejel osebe, katere je pozneje brisal, ako se mu je le samo najmanjši in najomahljivejši vzrok pokazal; samo — izbrisani so morali biti federalisti! Po krivičnem izbrisovanju in vpisovanju je premaknil razmerje med glasovi za 33. Po končani reklamaciji je dal vpisati še mnogo ustavovercev in ukazal prenesti nekoliko graščin, katerih posestniki so ustavoverci, iz zemljišnih knjig v deželno tablo, da so dobili volilno pravico. Razen tega je vpisal med volilce šest oseb, ki nimajo avstrijskega državljanstva, katero je po postavi potrebno vsakemu, predno hoče voliti.

Kljubu vsemu pa še Chabrus nij stal na dosti trdih nogah in ne vem, kako bi mu bilo šlo, ako bi bili mogli premagati federalisti svoje pravne pomisleke in bi bili šli voliti. V fideikomisaričnem velikoposestvu namreč je bilo oddanih 19 ustavovernih glasov; kakor iz najboljšega vira vem, so imeli federalisti, v tem oddelku 21 glasov na razpolaganje. V nefideikomisaričnem velikoposestvu je bilo okolo 130 chabrusarjev osebno nazočih; Federalistov iz te kurije pa je bilo osebno nad 150 pri grofu Clam-Martiniu zbranih. Večina nazočih je za sestavo volilne komisije odločilna in lahko bi bili torej federalisti komisijo v svojem smislu izbrali. Dasi pa bi bilo to dalo up na zmago, bi vendar najbrže bil čudni jurist Koller volitev ovrgel in za to je bilo najbolje samo protestirati.

Iz Peterburga, 20. apr. [Izv. dop.] Nedavno sem Vam poslal nekaj odlomkov iz štirih uvodnih člankov „Birževih Vjedomostij“, da Vaši bralci vedo, kako eden izmed naših največjih in najvplivnejših časnikov slovanske zadeve v Avstriji razmatra. Kar je meni znano, so dunajski in peštanski listi, posebno uradni in poluradni, o tem velik krik zagnali. Ker je te dni baš načrt nove tiskovne postave, katerega je neka komisija pod predsedništvom kneza Urusova že pred precej časom izdelala, v državnem „sovietu“ na dnevnem redu bil, prišla je tudi točka na vrsto: kako se ima postopati s takimi časniki, ki vlado pri drugih dvorih kompromitirajo? Komisija je predložila, naj o taceh slučajih sodnije sodijo, ne pa administracija. To je porabila dunajska „Presse“, ter si je iz „Peterburga“ telegram skovala, da je ruska vlada vsled znanih člankov „Bir. Vjed.“ sklenila, s takimi listi v prihodnje bolj strogo postopati. Pa

to nij resnica. Vlada tega pitanja nij navlaš v roke vzela, temuč bilo je, kakor sem rekel, v državnem „sovietu“ ravno na dnevnem redu, in se tudi ničesa sklenilo, kar bi zakon v tej zadevi poostriilo. Sicer bi bila mogla ruska vlada po postavi, ako je mislila, da je po „Bir. Vjed.“ pri kaki drugi vladi kompromitirana, ta list posvariti, kar pa nij storila. Bralci ustavovernih dunajskih listov so temveč mislili morali, da je telegram „Presse“ resničen, ker so „Bir. Vjed.“ precej pogori omenjenih člankih, članek prinesle — članek, ki je bil po dunajskih listih prestavljen — v katerem so ne malo hvalile cizlejtansko vlado zaradi ugodnega finančnega stanja Cizlejtanijske, potem pa o Avstriji nekaj časa molčale. Toda „Bir. Vjed.“ je stanje avstrijskih Slovanov preveč k sreči pričačeno, da bi o njem čisto omolknile.

V št. 95. se zopet oglasijo in sicer tako kakor še nikdar popred ne. Se ve, da se nikakor ne da v avstrijskem listu vse priobčiti, kar tu „Bir. Vjed.“ pišejo za avstrijske Slované. Nekoliko o tem članku v vašem prihodnjem listu poročam.

Politični razgled.

Dopisa „Slov. Naroda“ iz Šenpetra na Notranjskem o odgovoru Hohenwartovemu slovenskim deputacijam sta prešla v vse večje nemške in slovanske novine. Da se ustavoverni listi na Hohenwarta hudujejo zaradi tega, ker nij obupal nad Avstrijo in zmago pravice, kaže da se federalistov vendar-le silno boje, kljub svojim dvomljivim zmagam.

Češki zbor se je zbral — brez Čehov! Namestnik Koller in najvišji deželni maršalek Karlos Auersperg sta pričakovala, da bodo narodni poslanci v kakem dopisu naznanili, zakaj ne pridejo v zbor; a kakor se češki narod z zaničevanjem obrača od Kollerjev in Auerspergov, tako tudi narodovi poslanci niso smatrali ta moža vredna, da bi njima naznanjevali vzrok svoje nenazočnosti v zboru — vsaj ga v svet pozna! Češki listi po večini ignorirajo obravnave tega zbora. Riegerjev organ „Pokrok“ ponavlja v uvodnem članku dogodbe na Češkem od leta 1866 do danes in pravi: „Pričine, zaradi ktere smo šli v minuli zbor, sedaj ni; v bodoče nimamo v zbornici nič opraviti.“ In „Politik“ pravi: „Klub čeških poslancev je sklenil glede na način sestavljanja tega zbora se ne udeležiti njega.“ Razen tega pristavlja list, da ne bode prinašal poročil o „shodu na Mali strani.“ Niti v „Pokroku“ niti v „Politiki“ ni črke čitati o sejah sedanjega zbora.

24. aprila sta bila dva „narodna“ zastopa odprta, katera sta oba samo po grozni terorizaciji dotičnih vlad tako lice dobila, kakoršno inata; ta sta češki deželni zbor in — španjske cortes. Zadnji zbor je odprl kralj Amadeo s prestolnim govorom, v katerem kralj omenja dobro razumljenje z tujimi državami, pravi, da bode kmalu sklenena pogodba s Sv. Stolom, obeta reorganizacijo vojaštva in denarstva in prekomorskih provincij. Ena stranka, pravi kralj dalje, je legitimnim pravam sovražna, ona je za orožje prišla, pa vlada je storila previdne naredbe, da bode punt kmalu zadušen. Proti upornikom se je pokazala milost neplodna, zato bodo ostro kaznovani. Proti koncu je rekel kralj: „Ne bodem se vsiljeval, pa tudi mene bodo dolžiti mogli, da pozabljam na dolžnosti, katere mi ustava daje!“ Siromak ta kralj! Da bi ga „dolžnosti“ le ne ugonobile.

Na Angleškem se pripravlja padec sedanjega liberalnega ministerstva Gladstone-Granville.

Razne stvari.

* (Na celjski gimnaziji) je bila razpisana profesorska služba za slovenščino kot glavni predmet, zvezana s klasičnim jezikoslovjem. Obrok je bil do 20. decembra lanskega leta. Pripovedo-

valo se nam je, da je za to mesto kompetiral samo eden vseskozi sposoben učitelj Slovenec. Ali zdaj beremo, da je kljub temu služba zopet razpisana. Zakaj in kako da dotični nij. dobil mesta, ne vemo še. Ali se tudi za Celje ne bode dalo odslej nobenemu Slovincu več službe? Ali bodo tudi poduk v slovenščini med Slovenci prevzeli naši jerobi Švabi?

* (Slovensko gledališče) v Ljubljani. Da se more nakloniti stradajočim večji znesek in se poplačajo stroški, katere bode prizadela predstava operete „Gorenjski slavček“, se bode opereta igrala dvakrat, namreč v soboto 27. in v nedeljo 28. t. m. Prvikrat, kakor je bilo že povedano na korist stradajočim, zraven bode še prolog in telovadba in skupine Sokola. Drugikrat se bode igrala zraven operete še kaka veseloigra. Ustrezno utegne biti s tem posebno vnenjim domoljubom.

* („Zvon“). Tega izvrstnega lepoznavskega časopisa ima še izdatelj g. Stritar (na Dunaji, I. Johannesgasse 16.) 10 eksemplarov vezanih; knjiga je pri njem dobiti po 3 gld.

* (Iz Prage) se nam piše: „V soboto (20 aprila, dan volitev v čeških mestih), je poslal Koller deputacijo k cesarju Ferdinandu, kateri na Hradčinu v starem gradu čeških kraljev stanuje. Deputacija je hotela bivšega vladarja pregovoriti, naj nemudoma Prago zapusti, ker v malih trenutkih se bode začel punt! Cesar pa Kollerjevemu poslancem odgovori: „Ne bojte se! Vi Čehi slabo poznate, ako mislite, da bodo Vam na ljubo revolucijo napravili! — Jaz ostanem tukaj!“ — Da je, vlada pa v resnici revolucijo pričakovala — ali menda bolje: želela — kaže razen povedanega tudi to, da je Koller telegrafično ukazal dvem baterijam iz Terezina v Prago dojeti.“

* (Naš rojak dr. S. Šubic), profesor v Gradci in slovenski pisatelj je spisal nemško učno knjigo fizike za spodnje realne šole, katera je v Pešti na svetlo prišla. Tudi nemška kritika hvali to delo.

* (Novi okrajni glavar celjski) prouzročnih bokeljskega punta, Emil Franz je prišel pretekli teden v Celje spremljen od enega usmiljenih bratov iz Gradea, pri katerih je delj časa v bolnišnici bolan ležal. Ker je tudi njegova rodbina že v Celji, bo vendar le za stalno tukaj glavaril, akoravno slovenskega ne ume.

* (Železnica popostojnski jami.) V „Laib. Ztg.“ beremo dopis iz Postojne, katerega pisatelj pravi, da se je sam prepričal, da delajo po jami železnico, ki pojde od vhoda do onega kraja v jami, ki se imenuje „Gora Kalvarija“. Železnica bode kakih 800 sežnjev dolga in bode tako narejena, da bode vozove lahko človeška moč gonila. Vozovi sami so elegantni faetoni s tepihi okrašeni in imajo vsak po dva sedeža. Pot od vhoda do Kalvarije, ki je sedaj vzel kako pol ure časa, se bode sedaj lahko prevozil v 5 minutah. Največ zasluge za novo naredbo si je pridobil gospod okrajni glavar Globočnik. „Faeton, solnčnega boga sin — pristavlja dopisnik — je burjal po zraku in padel; na vozech, ki nosijo njegovo ime, bomo se mi zibali, na mehkih blazinah v temno, grozno lepo podzemeljsko, v Plutonovo kraljestvo!“ — V malih tednih bode nova cesta gotova.

* (Odlikovanje.) Gospoda nadučitelja Franc Kovač v Žavcu (tudi okrajni šolski nadzornik) in Mihael Bučnik v Frajhajmu na Štajerskem sta dobila od cesarja zlati zasluženi križ.

* (Lavantinsko škofijstvo) graja tudi „Slov. Gosp.“ zaradi tega, ker ne uraduje slovenski, ampak nemškutari naprej, kakor je ljubo pruskega duha navzetim zdanjim vladnim organom.

* (G. Alojzij Gregorič) koncipijent pri dr. Ploji v Ptuji je postal 23. t. m. na graškem vseučilišču doktor prava.

* (Popravek.) V zadnjič prineseni vesti o ubitju enega človeka pri Ribnici mora stati „notarski pisar“ na mestu „notar.“

* (Duhovske spremembe v lavan-
tinski škofiji.) Č. g. Fr. Jančar pride za
provizorja v Negovo; č. g. Gr. Dupelnik za ka-
plana k sv. Marku pri Ptujem. — Umrli je 19. t. m.
č. g. Vid Munda, duh. svetovalec in župnik v
Negovi. R. i. p. — Županija sv. Daniela v Raz-
borju je do 29. maja razpisana.

* (Ubit) je bil pri novačenju za vojsko na
Vranskem kmeti sin Vratnik.

Gospodarske stvari.

Tržne cene.

V Trstu. Pšenica od 6 gld. 20 kr. do
8 gl. 65 kr., rž od 5 gl. 50 kr. do 6 gl. ječmen od
4 gl. 50 kr. do 5 gl., kornuza od 5 gl. do 6 gl. 10 kr.,
oves od 2 gld. 25 kr. do 2 gld. 90 kr., fižol od
5 gl. do 9 gl., bob 6 gl., grah 10 gl. do 12 gl.,
leča 5 gld. do 10 gld. 50 kr., loj (cent) 28 gld.,
maslo (cent) 48 gl. do 55 gl., češplje (cent) 10 gl.,
deske (10—14) 100 po 76 gl. do 94 gl., deske
(8—12) 60 gl. do 72 gl., cunjje (cent) 10 gl. do
13 gl. 50 kr., knoper od 5 gl. do 15 gl., vinska
sol (cent) 15 gl. do 25 gl., žima (cent) 43 gl., len
35 gld. do 38 gld.

V Ljubljani. Pšenica 6 gl. 50 kr., rž
4 gl. 20 kr., ječmen 3 gl. 40 kr., oves 2 gl. 10 kr.,
ajda 4 gl., proso 3 gl. 40 kr., kornuza 4 gl. 40 kr.,
krompir (vagan) 2 gl. 80 kr., leča 6 gl., grah
6 gl., fižol 6 gl. 10 kr., maslo (funt) 56 kr., špeh
38 kr., seno (cent) 1 gld. 40 kr., slama 1 gld.
10 kr., drva (22") seženj 4 gld. 80 kr. do 6 gld.
50 kr.

V Novem mestu. Pšenica 6 gl. 30 kr.,
rž 5 gl. 76 kr., ječmen 3 gl. 80 kr., oves 2 gl.
40 kr., ajda 4 gld. 10 kr., proso 4 gld. 80 kr.,
turšica 4 gl. 80 kr., krompir (vagan) 2 gl. 50 kr.,
fižol 8 gl. 80 kr., maslo (funt) 50 kr., seno (cent)
2 gl., slama 80 kr.

V Mariboru. Pšenica 6 gl. 50 kr., rž
4 gl., ječmen 3 gl. 70 kr., oves 2 gl., turšica
4 gl. 20 kr., ajda 3 gl. 10 kr., krompir (vagan)
1 gl. 90 kr., maslo 54 kr., špeh 38 kr., drva (18")
seženj 4 gl. 20 kr. do 5 gl. 50 kr., seno (cent)
1 gl. 30 kr., slama 80 kr. do 1 gl. 50 kr.

V Celju. Pšenica 6 gld. 80 kr., oves 2 gl.
30 kr., turšica 4 gld. 20 kr., krompir (vagan)
2 gld., maslo 56 kr., špeh 38 kr., drva (36") od
6 gld. 80 kr. do 9 gld. 50 kr., seno (cent) 1 gl.
70 kr., slama od 90 kr. do 1 gl. 20 kr.

V Ptuiju. Pšenica 6 gl. 30 kr., rž 4 gl.,
oves 2 gl., kornuza 4 gl. 10 kr., ajda 3 gl. 10 kr.

V Varaždinu. Pšenica 5 gl. 90 kr., rž
4 gl., ječmen 3 gl. 10 kr., oves 2 gl. 10 kr.,
turšica 4 gl. 20 kr., ajda 3 gl. 50 kr., proso
3 gld. 10 kr.

V Zagrebu. Pšenica od 5 gl. 70 kr. do
6 gl., kornuza 3 gl. 50 kr., krompir (cent) 3 gl.,
ječmen 3 gl., oves 2 gl., nemška detelja (seme,
cent) 56 gl., konoplje (vagan) 4 gl. 50 kr., drva
(36") seženj 11 do 12 gl., hrastov les (3" deb.,
seženj d.) 60 do 80 kr., seno 1 gl. 20 kr. do
1 gl. 40 kr. za cent, maslo 60 kr., špeh 34 kr.,
purani 2 gl. do 2 gl. 40 kr., prasci 2 do 4 gl.

Dunajska borsa 24. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	64 gld. 80 kr.
1860 drž. posojilo	103 " "
Akcije narodne banke	8 " 35 "
Srebro	109 " 75 "
C. k. cekini	5 " 32 "

Kako se telesna lepota ohrani
na umen način? (67—1)

Merodajni zdravnik (dr. Hirschfeld, kopelni
zdravnik v Ischi-u, zdravniški urednik dr. Schmitz-
ler in dr. Markbreiter na Dunaji itd.) imenujejo
sladkoželično toaletno in kopelno milo in sladovo
pomado od Janeza Hoffa v Berlinu najboljše
toaletne pomočke. — Sladova toaletna mila daje
rumeni, usnjasti, pikasti, pegasti koži gladko, belo,
nežno polt o trajnem omivanju; v manjši meri stori
isto tudi sladova kopelna mila; zadnja vendar samo
krepičenje kosti, miškul in živcev namerava in va-
ruje okužljivih snovi za bolezn.

Edino pravo se dobi po dvornega zalagarja
JANEZA HOFFA, c. k. konces. centralni zalogi
Dunaj, in Kärntnering 11.
V Ljubljani se dobi pravo samo pri gosp. Martina
Golobu. — V Vipavi pri Ant. Deperis-u.

Odpretje poslovanja.

Dovoljujem si naznaniti čestitemu občinstvu,
da posle umrlega gospoda Avgusta Thiela kot
svoje dalje opravljam.

V dolgi dobi, ko sem pri gospodu Thielu v
delu stal, se mi je od strani občinstva toliko za-
upanja skazovalo, da se prijetno obdolženega ču-
tim, popred za to se zahvaliti. Naj bi mi to za-
upanje tudi v prihodnje ohranjeno ostalo.

Ker imam čast, že nad osem let s tukajšnjim
občinstvom občevati, poznam natanko njegove po-
trebe in prosim, naj se sprejme zagotovilo, da se
bodem vedno trudil, zadovoljiti željam svojih če-
stitih prejemnikov z naglo postrežbo, dobrim delom
in nizko ceno.

Ob enem priporočam svojo novo sorti-
rano zalogo

zlatega, srebrnega in kinosrebrnega blaga
v najnovejši fasoni.

Staro zlato in srebro se kupuje in
zamenjuje. (75—2)

V Mariboru, 13. aprila 1872.

Henrik Schönn,

juvelir, zlatar in srebrinar.

Spodnja gosposka ulica, Eisel-ova hiša.

Razpis podučiteljske službe.

Na dvorazredni šoli II. vrste v Komnu je
mesto za podučitelja razpisano do 15. maja 1872.

Dokler še ni plača po novi postavi od 10.
marea 1870 uravnana, znaša podučiteljeva plača
50 kaznankov pšenice, 10 kvinčev črnega vina,
150 gld. iz občinske blagajnice in prosto stano-
vanje. Prositelji morajo biti izurjeni v orglanji.

Prošnje naj se vložijo pri krajnem šolskem
svetovalstvu v Komnu. (78—1)

C. k. okrajno šolsko svetovalstvo.

V Sežani, dne 18. aprila 1872.

Prof. Dr. Lappierre-a Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz seavnika, kakor
tudi bell tok pri ženskah, če je tudi zastarel.
Cena za steklenico s podukom o rabljenju 1 tolar
20 sreb.gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih.

(59—33)

Banka „SLAVIJA“

naznanja svojim gg. družbenikom in ustanovnikom, da jo na severnem in severo-izhodnem sloven-
skem Štirnem zastopajo naslednji gospodje:

Gosp. **Franjo Divjak** v Mariboru.

„ **Josip Zarnik** v Št. Lenartu.

„ **Ivan Tobias** na Ptujem.

„ **Franjo Stuhec** na Polensčaku.

„ **J. Petek** pri Velikej Nedelji.

Gosp. **J. Dogša** v Središči.

„ **J. Kosè** pri Malej Nedelji.

„ **Davorin Drogenik** v Radgoni.

„ **J. Jerinec** v Veržji.

„ **M. Robič** pri sv. Miklavžu.

Ob enem ima gospod **J. Žitek** na Ptujem pooblastilo po vseh krajih za banko
„SLAVIJO“ delovati. (77—1)

Glavni zastop vzajemno-zavarovalne praške banke „SLAVIJE“ v Ljubljani.

Jan. Lad. Černy.

Maribor, marca meseca 1872.

P. T.

S tem si dajeja čast, Vam ponižno naznaniti, da sva 26. marca t. l. pod pri
kupčijski sodnji protokolirano firmo

Zaff & Wesiak

„pri angelu“

odprla na tukajšnjem trgu, zraven mesta

kupčijo z manufakturnim in specerijskim blagom.

Priporočevaje Vašej pozornosti najino novo ustanovljeno kupčijo, Vas ob enem
zagotavlja, da hočeva vedno si prizadevati, s pošteno postrežbo in dobrem blagom
Vaše zaupanje doseči. Izvolite to najino oznanilo si preoznamovati in blagovolite
zagotovljeni biti najinega posebnega spoštovanja, s katerim se podpiševa.

(76—2)

Zaff & Wesiak.

Kovane uradno preiskavane **decimalne**

vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč: 1 2 3 5 10 15 cent.

Cena, gld.: 18 21 25 35 45 55.

Nositeljna moč: 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 70 80 90 100 110.

Balancirne vage:

Nositeljna moč: 1 2 4 10 20 30 ft.

Cena, gld.: 5 6 7.50 12 15 18.

Nositeljna moč: 40 50 60 70 80 ft.

Cena, gld.: 20 22 25 27.50 30.

Vage za živino z železnim obročjem in

utegi (gevihti):

Nositeljna moč: 15 20 25 30 40 50 cent.

Cena, gld.: 150 170 200 230 300 350.

Mostne vage:

Nositeljna moč: 50 60 70 80 100 cent.

Cena, gld.: 350 400 450 500 500.

Nositeljna moč: 120 150 200 300 cent.

Cena, gld.: 600 650 750 900.

L. Buganyi & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vage in utegi.

Naročilom proti pošiljanju denarja ali na poštno
poduzetje ustreže precej: (11—93)

Menjavnica dunajske komisijonske banke

Kohlmarkt 4,

(56—14)

emitira

potegovalne liste

na pozneje zaznamovane vrste srečkov in se smejo te sestave že za to k najbolj korisnim šteti, ker je vsakemu lastniku takega potegovalnega lista mogoče vse glavne in stranske dobiteke samemu napraviti in razen tega obresten znesek

30 frankov v zlatu in 10 gld. v bankoveih

užiti.

Vrsta A. (Na leto 16 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 10 — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 4 srečke:

1 5perc. 1860letno drž. srečko za gld. 100.

Glavni dobiček gld. 300.000 s predkupno premijo a. v. gld. 400.

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Insbruško (tirolsko) srečko. Glavni dobiček gld. 30.000.

Vrsta B. (Na leto 13 vzdigatev.)

Mesečne rate a gld. 6. — Po plačanju zadnje rate dobi vsak deležnik sledeče 3 srečke:

1 3perc. ces. turško drž. srečko za 400 frankov.

Glavni dobiček 600.000, 300.000 frankov efektivno zlato.

1 vojvod. Brunšviško srečko za 20 tolarjev.

Glavni dobiček 80.000 tolarjev brez vsake odštete.

1 Sachsen-Meiningensko srečko. Glavni dobiček 45.000, 15.000 južnonemške velj.

Zunanja naročila se promptno in tudi za povzetek store. — Vzdigatveni listi se po vsaki vzdigatvi franco — gratis razpošiljajo.

Pred sleparstvom se svori!

Med mnogimi naznanili specijelno za ure so marsiktera s silnim hrupom napravljena in merijo edino na to, da bi prebivalci v provincijah v znanje šli. Pa naj se vsak varuje kupiti ure, če prodajalec ne more zadosti garancije dati. Jaz ure, ki se pri meni kupijo, vselej, kakor se poljubi, ali vzamem nazaj, ali pa zamenjam, dokaz najstrože solidnosti.

Čudež novega veka

so izvrstno regulirane ure, ki jih prodajam s pisanim izkazom dveletne garancije; one se zato tako dober kup dajejo, da bi se jih mnogo jemalo. Naj torej nobeden ne zamudi priložnosti in naj si pripravi reč za vsako hišo koristno in nepogrešljivo.

Za vse ure se garantira, kakor pri urarju.

1 zelo čedna ura, z lepo okinčano ploščo in emailiranim kazalom gld. 1.30
1 ravno taka z emailirano porcelanasto ploščo " 1.60
1 tiste sorte z naredbom da bje " 2.80

Vsaka z budilecem 20 kr. več.

1 ura, velike oblike, lepo opravljena, s porcelanasto ploščo gld. 2.80 do gld. 3.20

1 taka fino olupšana, bogato okinčana, z naredbom, da bje gld. 3.90, 4.50

1 ura s prefinim malim prednim delom in prav pozlačenim okvirom ali z finimi gld. 5, 6, 7, 8

švicarskimi slikanjami, ktera bje gld. 2 do 2.60

Ure za salon iz bronze s steklenim poveznikom in s stalcem, zelo čedna gld. 3.20, 4.50

1 ura največje sorte gld. 5

1 ura, dobro konstruirana, angleška, za pote, z budilecem zvezana, kteri gotovo gld. 4.50

ne pusti spati, velja za vlagališčem gld. 28.

Dobro regulirane švicarske žepne ure z dveletno garancijo, prav čeden fason gld. 28.

z lepo verižico iz novega zlata vred gld. 28.

Prav kinč za vsak salon so sloveče dunajske ure s perpendikeljem, grejo s dni gld. 28.

in so v krasni 30* dolgi omari zaprte, ena, ki ne bje gld. 19, če bje gld. 28.

Angleške ure za žep,

s prefinim kolesjem iz nikeljina gredo natanko, garantira se za 5 let, da bodo prav šle. To so najbolj zanesljive ure, kar se jih je do sedaj naredilo.

1 cilindar-kronometer ura gld. 9.50

1 ravno taka v ognji pozlačena gld. 10.50

1 " s kristalnim steklom gld. 10.50

1 " pozlačena gld. 11.—

1 " z dvojnimi plaščem, gld. 13.50

Savonet gld. 14.50

1 ravno taka pozlačena gld. 14.50

Amerikanske dvojne ure z dvojnimi gld. 18.—

kolesjem. Te so prej gld. 40 ve- gld. 18.—

ljale, zdaj le gld. 18.—

Siderne ure, krasno napravljene, s gld. 15.50

kristalnim steklom gld. 15.50

Vsakovrstne ure, tudi take, ki niso imenovane, se prodajajo gld. 15.50

ceneje, ko pri vsakem drugem. Dobro regulirana solčna ura s kom- gld. 15.50

pasom, za v žep, po kteri se lahko vsaka druga uravna, gld. 15.50

velja samo 25 kr. gld. 15.50

Urne verižice iz talmi-zlata,

najnovejšega krasnega fasona,

katere ne stojijo v nobenem načinu za verižicami iz pravega zlata, ker so po fasonu prekanljivo ponarejene in zlato barvo vedno obdržijo.

1 kratka po 70, 90 kr., gld. 1.20 in gld. 1.50.

1 prefino izpeljana gld. 1.50, 2, 2.50 in 3.

1 dolga verižica za okoli vratu, benečanska, gld. 1.80 in gld. 2.

1 ravno taka, prefino izpeljave pogl. 2.50, 3.50.

Medaljoni najlepše vrste po 50, 80 kr., gld. 1, 1.50. — Medaljoni iz 13lotnega srebra po gld. 250.

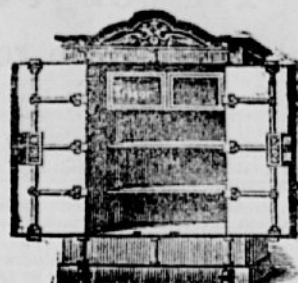
gld. 3. — 1 zvezek urnih navezkov s 6 različnimi dragotinami, velja le 60 kr.

To se samo in edino dobi v novem velikem

kraso-bazara A. Friedmana na Dunaji, Praterstrasse, 26

navštric Karlovega gledišča.

Pri razstavi v Gradcu 1870. l. s. zlato svetinjo nadarjena.

Prva štajarska c. kr. priv. tovarna (fabrika) ognja in vloga varnih

blagajnic [kas] za denar in pisma, miz za pisanje

Vincencij-a Kanduth-a v Gradci,

tovarna: Beethovenstrasse 21,

priporoča svoje iz najboljšega štajarskega blaga, s ključavnicami po posebnih patentih, in najsolidnejše dovršene izdelke, za ktere je porok, da jako znižani ceni. Proti primernemu vplačilu na olajšanje p. n. občinstva tudi plačila na svote. Izključljiva prodaja pri

ANTON KORÖSI,

(52)

železninar, Griesgasse Nr. 10, v Gradci.

(49—10)

Papiere, Visitkarten, Petschafte und andere Schreib-Requisiten.

Alles feinsten Qualität zu nachstehenden Spottpreisen.

Motto des Hauses: Auch billige Waare kann gut sein.

Französ. Briefpapiere
mit Gratis-Einpreßung jeder beliebigen Namen, Buch-
staben und Kronen.

100 Stück Oktav, fein weiß fl. —.45
100 " " engl. gerippt oder liniert fl. —.65
100 " " gerippt, in vielen Farben fl. —.75
100 " Quart, fein weiß fl. —.85
100 " " engl. gerippt oder liniert fl. 1.—
100 " Couverts, Oktav, weiß fl. —.30
100 " f. Oktav, gerippt, farb. Pap. fl. —.50
100 " " farbige, gerippt fl. —.55
100 " " von innen emailirt fl. —.60
100 " für Quart, gerippt, farbes Papier fl. —.65

Zwei hübsche Buchstaben sammt Krone in dem modernen verschiedensten Farbenbrud kosten auf 100 Papiere, Monogramm 30 Nfr.
100 Couverts Monogramm 30 "

100 Stück Visitenkarten
auf Doppelblatt, f. Lithographie, neueste Schriftart fl. 1.—
dieselben, feinst mit schwarzem Druck fl. —.50

Stahlfedern.
Regulator-Federn zum rechten für jede Hand und zu jedem Papier, 12 Stück 24 fr.
1 Dbl. englische, in 12 der besten Sorten 10 fr.
12 " (ein Carton) in obigen Sorten 80 fr.
12 " Aluminium-Federn, geschliffen gegen Rost 80 fr.
1 " Kautschuk-Federn, ausgef. in ihrer Art 10 fr.

Die berühmte vorzügliche **Magnum bonum-Feder**, für jede Hand passend, sammt Federhalter 12 Stück 15 fr.
1 " Bleistifte, gute Sorte, 10, 15, 25, 35, 45 fr.
1 " Federhefte 10, 15, 20, 30 fr.

Einem großen Vortheil gewähren die neuen **Maschinenbleistifte**; man erspart das lästige Schreiben und ist gegen das Brechen der Spitze gesichert.
1 Stück in Holz gefaßt 10 fr., 1 Stück in Bein 15 fr.
1 Stück mit Federhalter und Messer 90 fr., 1 Kapselgefäß, für drei Monate genügend, 10 fr., 1 Stück Union-Maschinenstift für Blei und Tinte 5 fr.

Der schöne Federhalter.
Ein feinst filigran gearbeiteter Federhalter aus Bein, versehen mit einer interessanten Mikrophotographie, ist zu haben um den Spottpreis von 25 fr. per Stück.

Feinst gravirte Petschafte
mit schönster Schrift.
1 Stück mit 2 Buchstaben sammt feinstem Stempel 50 fr.,
Krone 10 bis 30 fr., ganz nach Wunsch.

Stempelstempel sammt Namen, feinst ausgeführt, fl. 2.80.
Stempelstempel sammt Bleistiften, Blei und Pinsel fl. 4.50.

Die neuesten Selbstbesuchungs-Stempelstempel machen 1000 Abdrücke mit einmal Drücken der Maschine, das Praktische für Klemmer oder Komptoir, 1 Stück sammt feinstem Gravirung fl. 6.50.

Die schönsten Namenstags- u. Gratulations-Karten, reich ausgefattet, 1 Stück 5, 10, 15 fr., extrafeine Sorten mit feinst parfümirtem, ewig blühendem Niechroffler, 1 Stück 20, 30, 40, 50 fr.

Die unverwundlichen elastischen Rechen-Tafeln, 1 Stück fr. 5, 10, 15, 20.

Schreibe-Mappen,
fein, Oktav-Format, ohne Einrichtung mit Schloß fl. 1.20, fl. 1.50 1.80. Dieselben mit kompletter Schreib-Einrichtung, 1 Stück fl. 2, 2.50, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100.

Briefsiegelmarken,
welche wegen ihrer Bequemlichkeit, Billigkeit und ihres feinen Verhältnisses den Oblaten und dem Siegelstift vorzuziehen sind, in feinsten Qualitäten, mit beliebiger Firma, Wappen, Namen oder Monogramm, 500 Stück fl. 1.20, 1000 Stück fl. 1.60.

Papeterien.
Eine schön ausgefachte Envelope, gefüllt mit verschiedenen feinsten Papieren und Couverts, 1 Stück 25, 35, 50, 60, 80 fr., fl. 1.

Globusse
für Schüler jeder Klasse, 1 Stück 50, 80 fr., fl. 1.—, 1.20, 1.50, 2.—, 2.50. 1 Stück mit Meridian fl. 1.50, 2.50, 4.50, 6.50.

Notizbücher
1 Stück, in Papier gebunden 5, 10 fr.
1 " in Reinwand 15, 25 fr.
1 " Leder, feinst 35, 45, 65 fr.
1 ewiges Notizbuch mit Pergament-Blättern, unverwundlich 45 fr.

Praktische Datumanzeiger,
1 Stück für Kangleien 20, 30, 50 fr.
1 " feinst, für Salons, 70 fr., fl. 1, 1.20

Copir-Pressen,
beste, dauerhafteste und praktischste Remanition, ein Stück fl. 4.50. Copirbücher a 50 Blätter 1.80, echt franz. Copirbücher, 1 Stück 45 fr.

1 großer Carton, 3 Stück feinstes Siegelstift in diversen Farben bloß 15 fr.

In dieser Qualität allein zu haben in

Wien bei A. Friedmann, Praterstrasse Nr. 26.

